

[Pia Gjellerup]

tionen af et lovforslag, vi har til behandling i Folketinget. Det er simpelt hen saglig interesse for, hvordan de love, der bliver vedtaget her i salen, kan gennemføres over for befolkningen.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

De spørgsmål, fru Pia Gjellerup nu stiller, er bestemt relevante. Det var heller ikke dem, jeg havde i tankerne før.

Jeg ved ikke, hvorledes fru Pia Gjellerup i praksis ville tage fat på pengeinstitutternes rentemarginal, men det kan da være, at fru Pia Gjellerup har tanker i så henseende, som vi andre kunne delagtiggøres i. Jeg forudsiger i hvert tilfælde visse vanskeligheder, hvis man ville tage fat den vej rundt.

For så vidt angår administrationsbidrag f.eks. til pensionskasser, som var noget af det, fru Pia Gjellerup stillede spørgsmål om, er det jo rigtigt, at det ikke er indeholdt i dette lovforslag. Som fru Pia Gjellerup nok er opmærksom på, havde regeringen i den større økonomiske sammenhæng, der var indeholdt i Planen, faktisk et forslag om, at der generelt skulle ske en fjernelse af fradragsretten for administrationsbidrag på en række områder. Det gjaldt ifølge Planen også på pensionskasseområdet.

Det har vi ikke taget med her, fordi det ikke er noget, der kan få virkning så hurtigt. Det er noget, der skal forberedes. Det var allerede forudset i Planen. Det er simpelt hen forklaringen på, at der her er lagt op til den lidt mere begrænsede øvelse, som vi føler er rimeligt forsvarelig på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan forstå, at skatteministeren af rent praktiske grunde ikke har mulighed for at fremsætte forslag, der også dækker pensionskasser og forsikringsselskaber. Det er så spørgsmålet, om skatteministeren ikke finder, at det er en urimelig konkurrencesituation, blot fordi det er praktisk umuligt at få forberedt tingene til vedtagelse i Folketinget, at det skal gå ud over dem, der har nogenlunde gennemsigtige regnskaber, at det er dem, der skal bidrage, mens de andre kan vente.

Så til skatteministerens betragtninger i sit svar til mig om pengeinstitutternes rentemarginaler, om jeg havde en eller anden idé til, hvordan man kunne finde ud af at udskille admini-

strationsomkostningerne i bankerne og sparekasserne af regnskaberne.

Jeg kan svare, at én af de ting, som jeg og Socialdemokratiet er optaget af, er konkurrencesituationen. Man kunne forestille sig, at man på et tidspunkt kunne få udtaget, hvor meget det erfaringsmæssigt koster realkreditinstitutterne at administrere, og så kunne man sige, at den samme del af bankernes renteindtægter ikke skal være fradragsberettiget for låntagerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 90:

Forslag til lov om ændring af lov om en børnefamilieydelse. (Småbørnsydelse).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 6/12 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lykketoft (S):

Jeg har forstået, at det lovforslag, vi her behandler, uden sammenligning er indrømmelsen til hr. Kofod-Svendsen – jeg ved ikke, hvor han er henne, men han burde da være her og fejre det – det, som har gjort, at Kristeligt Folkeparti føler sig rustet til at nedstemme alle forslag fra ikkeregeringspartier i forbindelse med finansloven.

250 kr. i kvartalet pr. barn under 4 år, det er da selvfølgelig, hr. Kofod-Svendsen, et forhandlingsresultat – nogle vil sige et bevægende forhandlingsresultat.

Jeg må håbe, at det for hr. Kofod-Svendsen i henseende til den syndsforladelse, vi har talt

[Lykketoft]

om tidligere på dagen, er tilstrækkeligt til, at han, hr. Kofod-Svendsen, er mand nr. 90 i et flertal, der legitimerer Fremskridtspartiet som et for alvor regerings- og i hvert fald finanslov-bærende parti her i landet med alle de konsekvenser, det så i øvrigt vil have for ganske almindelige mennesker. Jeg håber, at hr. Kofod-Svendsen føler, at det giver syndsforladelse at få dette forslag gennemført.

Jeg synes ikke, at det er noget imponerende forslag. Jeg er fuldstændig overbevist om, at der er et tordnende flertal i denne folketingsaal for, at hvis man skulle følge sine egne holdninger og ikke tækkes hr. Kofod-Svendsen som nr. 90 i et flertal, så ville man bruge pengene til småbørnsfamilierne på en væsentlig mere fornuftig måde. Det er jeg overbevist om at ikke alene Socialdemokratiet mener. Det mener også SF, det mener også CD, det mener også De Radikale – selv om de også dér kun får lov til at slukke lyset i dag – og det mener De Konservative. For det er nemlig kun hos hr. Kofod-Svendsen, i dele af Venstre og måske også i dele af Fremskridtspartiet – det er jeg ikke så oplyst om – man har den opfattelse, at det er den almindelige og ønskelige familieform, at de små børn ikke passes af andre end forældrene.

Der er et meget stort flertal her i Folketinget, er jeg overbevist om, der, hvis ikke man var snøret sammen af alle disse – tillad mig ordvalget – uhellige alliancer, ville sige, at er der 150-170 mio. kr. at gøre godt med til småbørnsfamilierne, så bruger vi dem på de punkter, som Socialdemokratiet gentagne gange har fremført her i Folketinget, og hvor man har stået op fra borgerlig side og sagt, at det havde man desværre ikke penge til, men det lød da meget fornuftigt.

Det var spørgsmålet om obligatorisk søsken-derabat i daginstitutioner, det var spørgsmålet om bedre fripladsregler, og det var spørgsmålet om at få nedsat, i hvert fald gradvis den maksimale forældrebetaling i daginstitutioner fra 35 til 25 pct. Det er forslag, som er veldokumenterede, som er meget påtrængende, og som vil hjælpe de familier med små børn, som har de meget store udgifter, væsentligt mere end 250 kr. i kvartalet.

Jeg synes, at der er to sørgelige ting ved det her flagskib for hr. Kofod-Svendsen. Den ene er den sammenhæng, det er blevet født i: Alle de modbydeligheder og ubehageligheder, hr.

Kofod-Svendsen er gået ind for at stemme for for at få det her igennem. Det er ærgerligt, det er beklageligt, det er vi meget kede af, også på hr. Kofod-Svendsens vegne.

Det andet, vi er kede af, er, at Folketinget ikke kan få lov til at bruge de penge på den måde, som i virkeligheden hjælper de familier, der har de største udgifter, bedst, sådan som et flertal i Folketinget helst ville det.

Pernille Sams (KF):

Det er med glæde, vi giver Det Konservative Folkepartis tilslutning til det her forslag. Det er ikke nogen hemmelighed, at det er meget krævende at have små børn, både arbejdsmæssigt og økonomisk, ikke kun på grund af de direkte omkostninger, men også fordi man oftest også skal bekoste en dagsinstitutionsplads eller måske endda helt afstå fra et af familiemedlemmernes indkomst. Derfor finder vi det rigtigt med et kontant beløb til børnefamilierne og bakker også denne forhøjelse for de yngste år-gange op.

Vi er meget tilfredse med, at støtten gives direkte til forældrene frem for til pasningssystemer el. lign., da vi finder det rigtigt, at det er forældrene selv, der vælger, hvordan pengene anvendes bedst i netop deres familie, alt efter hvordan de har indrettet sig.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg vil meget gerne have lov at tilslutte mig hr. Lykketofts bemærkninger. Det her er jo en væsentlig del af prisen, eller skal vi kalde det en væsentlig del af belønningen, Kristeligt Folkeparti har fået for at lave den finanslov, som højst sandsynligt, når vi ser alle besparelserne udmøntet, kommer til at banke samtlige småbørnsfamilier oven i hovedet, så det kan mærkes betydelig længere, end en check kan dulme smerten. Man kan jo godt somme tider undre sig over, hvad det kristne livssyn i det hele taget går ud på. Det er et helt klart forslag om, at man kan få kvinderne hjem til kødgrøderne, så gør man det hellere end gerne.

Vi kan unægtelig undre os noget over den måde, det skruet sammen på, og vi kan måske også frygte fremtiden lidt, når man nu differentierer denne børnecheck, alt efter hvor gamle børnene er.

Man kunne meget nemt finde på i den nuværende regering, med den besparelsesiver, der

[Bjørn Poulsen]

lægges for dagen, at den næste grænse hedder 7 år, for så skal de jo alligevel i skole, og så er de nok ikke så dyre længere.

Vi er i SF glade over, at man om ikke andet tænker på børnene. Det synes vi er positivt, men vi vil godt have lov at understrege, at med de prisstigninger, der har været på daginstitutioner gennem de sidste mange år, er det her et meget, meget lille plaster på såret. Jeg synes ærlig talt ikke, der er så forfærdelig meget at bryde sig af for dem, der eventuelt er så stolte af, at de har brugt de par hundrede millioner kroner på den måde, man har gjort her.

Det er klart, at vi er nødt til at være positive over for selve forslaget. Der er jo den eneste hjælp, børnefamilierne får. Det er der jo et flertal i denne sal der har besluttet, og uanset hvad vi andre eventuelt gør, bliver der nok ikke ændret et komma i det. Men vi vil da fra SF's side godt pege på, at et ændringsforslag om at fjerne grænsen på 4 år vil vi i hvert fald nok stille, også for at vise, hvor grotesk forslaget i virkeligheden er.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg skal ikke gå ind i selve substansen i forslaget, men der er en af de floskler, der blev udtalt heroppefra, der får mig til at reagere. Det er den sædvanlige floskel, man hører fra visse sider, hver gang der gives noget til støtte for familierne, at det er for at få kvinderne hjem til kødgrøderne.

Der er intet i det her, der gør forskel på kvinder og mænd i familien. Det er en ret for familien til at bestemme selv. Men selvfølgelig ved jeg da godt, at der er nogle, der ønsker at være formynderiske over for alle mennesker i alle ender og kanter, så de intet kan få lov til at bestemme selv.

Vi ønsker, at mennesker skal have lov til i familien selv at afgøre, hvem der skal gøre hvad, og hvordan de vil have det gjort, og det her er en lille hjælp til det. Der er ikke gnist af antydning af kønsdiskriminering i det her, og derfor må vi bede om, at flosklen »Kvinderne hjem til kødgrøderne« ikke bliver brugt i en sådan sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Bjørn Poulsen (SF):

Hvis man har begge fødder godt og solidt plantet i den blå luft, er det klart, at så findes der ingen forskel på mænd og kvinder i det her samfund, det skal jeg være den første til at erkende. Jeg har ikke fødderne plantet i den blå luft, men det har Kristeligt Folkeparti.

Jeg vil godt tage et væddemål om, hvem det er, der kommer hjem til kødgrøderne, og jeg tror nok, at det er mig, der vinder det væddemål, når jeg siger, at det er kvinderne.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Nu forstod jeg. Det var ikke mit ordvalg, hr. Glønborg polemiserede imod. Men jeg vil nu godt gøre den bemærkning, at i forhold til det frie valg, om den ene eller begge småbørnsforældrene skal være på arbejdsmarkedet, har vi nogle regler i øjeblikket, der især i de kommuner, der har de højeste daginstitutionstakster, gør, at det er en meget, meget ringe forretning for begge forældre at være på arbejdsmarkedet. Vi har nærmest en straf på at prøve at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, som oftest for kvinden, desværre. Mange gør det alligevel.

Vores opfattelse er, at i det omfang, vi kan finde penge til at lette småbørnsfamiliernes vilkår, skal det ske på en sådan måde, at de familier, der har de store udgifter til børnepasning, bliver lettet, for ellers mener vi faktisk ikke, at der eksisterer et frit valg i realiteternes verden.

Det er derfor, vi er så kede af, at man så at sige henkaster på årsbasis 230 mio. kr. på den her måde, selvfølgelig ikke fordi vi ikke under småbørnsfamilierne de penge, men fordi de ikke rammer med nogen form for præcision dem, der har de store udgifter, dem, der i dag faktisk bliver brandskattet ud over alle grænser, hvis de prøver at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Selv om vi måske nok er ved at bevæge os ud i et ganske specielt hjørne af denne debat, så er jeg nødt til lige at svare hr. Lykketoft og på den sidste bemærkning fra hr. Bjørn Poulsen.

Det drejer sig virkelig om at give et frit valg. Vi erkender alle, det ved vi fra realiteternes verden og kendskab til både familier og arbejdsplads, at der i dagens samfund er vanskeligheder

[Glønborg]

der i massevis forbundet med at være forældre, der selv vil tage sig af deres børn. Der er masser af dem, og vi kan ønske at få dem luget væk alle sammen.

En af de største vanskeligheder er, at vi subsidierer og i årevis ud over alle grænser har subsidieret de familier, som vælger institutionspasningen, og at de familier, som vælger selv at passe deres børn, er nødt til over skatterne at betale til de andre. Det er en uretfærdighed og en skævvridning ud over alle grænser. Den kunne vi så tage op og snakke om ved en anden lejlighed, men da bliver de to sidste talere nok ikke lette at få i tale.

Hver gang problemet med uretfærdig behandling af kvinder på arbejdsmarkedet er oppe, kan jeg tilsige de to partier fuld støtte fra Kristeligt Folkeparti. Vi er absolut tilhængere af i teori og praksis at gøre alt for at fremme ligestelsbehandling på arbejdsmarkedet, så den sag ikke skal være en faktor.

(Kort bemærkning).

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg vil godt have lov at spørge hr. Glønborg: Hvornår indtræffer det frie valg? Er det ved 1.000 kr., ved 2.000 kr. eller ved 5.000 kr., at dette såkaldte frie valg indtræder? Jeg kan altså ikke forstå, hvad baggrunden for de argumenter, der fremkom heroppefra, i virkeligheden er.

Jeg ved ikke, hvor megen hjælp vi får fra hr. Glønborg, når vi skal til at snakke reel ligestilling på arbejdsmarkedet, men vi er da spændt på at se det.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Det var med en vis undren, jeg lyttede til hr. Lykketoft, for hvis jeg ikke husker galt, var hr. Lykketoft med i skattereformen, hvor vi fik børnechecken. Den samme kritik, som hr. Lykketoft rejste mod det forslag, som Kristeligt Folkeparti har arbejdet for, og som jeg er glad for foreligger til behandling i dag, kunne hr. Lykketoft rette mod børnechecken.

Hvad foreslår Socialdemokratiet i »Gang i 90'erne«? At man sætter børnechecken op med 1.000 kr. Hvorfor være så voldsom, fordi vi har ønsket, at man gør det samme, som står i »Gang i 90'erne«?

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg finder nok aldrig ud af, om hr. Kofod-Svendsen ikke vil eller ikke kan forstå de sammenhænge, vi ser tingene i. Men jeg skal gerne gøre mig umage for at forklare.

Vores holdning i sin tid til børnechecken var, at det var en pædagogisk overordentlig dårlig idé, at vi skulle udbetale noget kontant, og det har ikke givet andet end bøv! lige siden. Det var min holdning, og det gav jeg udtryk for under forhandlingerne, men det kunne jeg desværre ikke komme igennem med.

Meningen med børnechecken – det er også derfor, den er konteret som en udgift på Skatteministeriets regnskab – er, at den skal være et ekstra personfradrag for forældrene. Jeg har altid været modstander af, at man skulle have forskellige personfradrag for alle mulige forskellige aldersgrupper, og derfor synes jeg, at det ville være tilstrækkeligt, at man have sondringen mellem børn og voksne.

Jeg er bestemt tilhænger af en forhøjelse af værdien af den skatterabat, som børnefamilieydelsen i virkeligheden er udtryk for, men det er ikke det højest prioriterede projekt. Socialdemokratiet har i de sidste 3-4-5 år sagt meget præcist, at hvis vi finder nogle penge til småbørnsfamilierne, er det allerhøjest prioriterede projekt – og det har været behandlet gentagne gange i Folketinget – at sætte ind med specifikke lettelser til dem, der har de store udgifter, i form af søskenderabat, højere fripladsgrænser og lavere maksimal forældrebetaling. Det skal gennemføres først. Vi mener også, der er et meget stort flertal i Folketinget, hvis det kan få lov til at udfolde sig frit, for, at det bør være prioriteringen.

I virkeligheden kan man tage regeringens forhandlingsudspil til os i efteråret som en bekræftelse på det, for da var det ikke nogen selektiv forhøjelse af børnefamilieydelsen for de under 4-årige, der var på programmet. Da var det andre ting, som også kunne hjælpe til at løse nogle af de samspilsproblemer, som rammer småbørnsfamilier, der prøver at være på arbejdsmarkedet, men som får både høj skat og indkomstbestemte tilskud.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

[Kofod-Svendsen]

Jeg konstaterer altså, at hr. Lykketoft erkender, at han har medvirket og fortsat vil medvirke til en yderligere forhøjelse af børnechecken. Der kan nu engang ikke være råd til alt. Vi vil gerne have forhøjet børnechecken for alle fra 0 til 18 år, men det er et led i enhver forhandling, at man når ikke alt. Her er der foretaget en væsentlig begyndelse, som er i overensstemmelse med »Gang i 90'erne«.

Vi ønsker også at se på fripladsgrænserne. Der er mange ting, vi skal se på, men vi vægter ideologisk forskelligt, hvad man skal begynde med. Hr. Lykketoft ved også, at hvis man vil satse på både at lade pengene følge familien og samtidig øge rabatten for søskende på institution, er det fint, men det, man har gjort de sidste 10 år, er, at man hovedsagelig har kanaliseret penge til børnefamilier gennem institutionerne. Vi kommer altså med en alternativ løsning, som jeg forstår ikke passer hr. Lykketoft holdningsmæssigt, og det tager jeg til efterretning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hr. Lykketoft en kort bemærkning, og så begynder formanden at stramme op for korte bemærkninger. Vi har en lang dagsorden.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil godt korrigere hr. Kofod-Svendsen. Jeg indrømmer ikke, at jeg har medvirket til at forbedre vilkårene for børnefamilier. Jeg er, hvis vi skal tale på den måde, meget stolt af, at Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre i fællesskab med aftalen i 1985 tvang den daværende regering med Kristeligt Folkepartis deltagelse til at være med til en væsentlig forhøjelse af beløbene til børnefamilierne. Det er jeg meget stolt af. Det var i høj grad Socialdemokratiet og De Radikales udmærkede samspil i de forhandlinger, der sikrede, at vi fik en så stor del af de penge, vi vandt ved fradragssanering, anvendt til at lette børnefamiliernes økonomi.

Det eneste, jeg er ked af, er udbetalingsformen. Den synes jeg er meget uhensigtsmæssig, og det mener jeg al erfaring i den mellemliggende tid har bekræftet. Der bør ske en modregning i forældrenes skat, og det arbejder vi for skal blive tilfældet.

Min største bebrejdelse mod hr. Kofod-Svendsen er hans prioritering, og at han tager dette lille bløt som en tilstrækkelig indrømmel-

se til, at Kristeligt Folkeparti kan medvirke til indgåelse af det makværk af en finanslovaftale med Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Et ganske kort spørgsmål til hr. Lykketoft: Hvorfor ønsker Socialdemokratiet gang på gang, at det er de familier med børn i daginstitutionerne, der skal have lettelse, mens de forældre, som sparer det offentlige for mange penge, nærmest hånes og absolut ingen lettelse kan få?

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hr. Lykketoft for en kort bemærkning, og så må vi snart videre i drøftelserne.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg har det hovedprincip, at hvis der er penge til at lette nogen, skal man gøre sig en vis umage for at lette dem, der har de laveste indkomster og/eller de største udgifter.

Nu er det sådan, at 85 pct. af alle småbørnsmodre er på arbejdsmarkedet, derfor er en lettelse af betaling for børnepasning også en rimelig generel foranstaltning, men vi har gjort os umage for at udforme det forslag, vi gentagne gange har haft til debat i Tinget, på en sådan måde, at det er de småbørnsfamilier, der har børnepasningsudgifter, og som også har de største udgifter, der får de største lettelse, altså dem, der har en kombination af de største udgifter og de laveste indkomster. Det synes vi burde være en prioritering, der kunne samle et endda overvældende flertal i Tinget.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi er tilbage til ordførerrækken.

Else Winther Andersen (V):

Det er med glæde, at Venstre kan støtte dette forslag, da det i den grad er en styrkelse af småbørnsfamiliernes økonomi eller i hvert fald en begyndelse til det. Vi anser det for vigtigt, at de familier, der har børnene, også kan blive lettet økonomisk.

De små børn udgør en særlig økonomisk belastning. Der kan både være tale om børnepasning, men også en tilpasning af familiens øko-

[Elsie Winther Andersen]

nomi i forbindelse med dens udvidelse. Det kunne jo også være, at der var nogle familier, og jeg siger udtrykkelig »familier«, der kunne få større mulighed for måske at vælge en lidt kortere arbejdsdag, når der blev skabt et andet økonomisk grundlag.

Venstre støtter forslaget.

Pia Dahl (FP):

Der kan godt være noget rigtigt i, at Kristeligt Folkeparti er et dyrt bekendtskab, men Fremskridtspartiet støtter naturligvis også loyalt dette forslag, som vi har støttet alle de øvrige forslag. Personligt skal jeg sige, at min lille søn, der først fylder 3 år til maj, også spiller en stor rolle. Så vi er da glade for det i Fremskridtspartiets folketingsgruppe.

Anna-Lise Frølich (RV):

Fra radikal side er vi indstillet på at give den yderligere støtte med virkning fra april 1990 til familier med små børn på op til 4 år. I grunden er vi ganske godt tilfreds med, at den gives til alle børn og ikke kun til institutionsbørn, og pengene kan jo bruges til betaling af institutionstakster.

Vi ved godt, at det er de små børn, der er dyre hele vejen igennem, og at de unge familier meget ofte har en anspændt økonomi, så vi kan godt gå med til det, og forslaget er ikke særlig administrativt vanskeligt. Det er et nemt forslag at gå ind i.

Jeg vil også godt sige, at der er ganske mange kommuner, der enten giver søskenderabat eller maksimal forældrebetaling. I den kommune, jeg kommer fra, er der f.eks. en maksimal forældrebetaling på 1.950 kr., uanset om man har 3, 4 eller 5 børn. Men der er mange kommuner, der også løser problemet sideordnet med, at man gør det i Folketinget.

Vi kan støtte forslaget.

Bente Juncker (CD):

Nu skal man altså gøre det ret godt, hvis man som den radikale ordfører nævnte, skal have 5 børn under 4 år. Det må jeg nok sige. Der er da muligheder i Det Radikale Venstre.

Men jeg vil til denne børnecheck sige:

Vi hørte fra fru Pia Dahl, hvorfor Fremskridtspartiet var gået med. Det var, fordi der var småbørn i Fremskridtspartiets folketingsgruppe. Jeg vil gerne sige, at vi også har små-

børn i Centrum-Demokraternes folketingsgruppe, men vi er ikke særlig begejstrede for, at vi nu smider nogle penge ud, som bare vil gå til forbrug.

Kristeligt Folkepartis folketingsgruppe skal da nok få nogle breve med stor hæder fra forældre, som ikke har behov for dette her. Lad mig nævne Michala Kjær. Mon ikke hun skriver til hr. Kofod-Svendsen? Lad mig nævne Daniel Burg. Mon ikke han også skriver og siger tak for checken? Lad mig nævne Charlotte. Mon hun ikke også skriver og siger tak for den check, som er fuldkommen unødvendig.

Der er andre ordførere, der har været inde på, at man burde give dette som et fradrag i skatten. Det er Centrum-Demokraterne enige i, for vi ved, hvordan det kom ind i skattereforment. Det var et fradrag, man ændrede.

Så har der været talt meget om, at alle skal have det, og det får de i forvejen. Vi mener, at den check er forfejlet. Vi så langt hellere, at man brugte den til at nedbringe daginstitutionstaksterne i kommunerne.

Der er lidt forskellige udgifter. Der er nogle kommuner, der tager 1.500 kr. for en vuggestueplads, og der er nogle, der tager 2.290 kr. Vi mener, det ville være rimeligere, hvis vi så på det.

Jeg skal så sige, at vi vil undlade at stemme til forslaget, men vi ser, om der dukker andre forslag op, og så vil vi kigge på dem i forbindelse med finansloven.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg røber næppe nogen stor hemmelighed, når jeg siger, at vi agter at stemme for dette lovforslag, og jeg vil gerne kommentere et par af indlæggene.

Fru Bente Juncker var inde på, at det var urimeligt, at de velhavende fik denne børnecheck. Jeg kan da oplyse fru Bente Juncker om, at Kristeligt Folkeparti har udarbejdet et forslag, fordi vi syntes, at det er urimeligt, at børnefamilier, som har en årlig husstandsindtægt på f.eks. 1 mio. kr., kun skal betale 35 pct. af institutionsprisen. Det er da urimeligt, at de velbærgede, som modtager denne offentlige ydelse, ikke skal betale mere end dem, der har en lav indtægt. Vil fru Bente Juncker støtte dette forslag fra Kristeligt Folkeparti?

Ønsker vi som fru Bente Juncker, at pengene alene skal gå til institutionerne? Hvis der så er

[Kofod-Svendsen]

en familie, som vælger, at begge ægtefæller går på halvtidsarbejde, så de selv kan passe deres børn, skal de altså først have en lavere indtægt, og så skal de via den lavere indtægt finansiere de tilbud, som folk med måske en meget højere husstandsindtægt nyder godt af. Denne institutionstækning ønsker vi ikke at fremme fra Kristeligt Folkepartis side. Vi synes, der her er tale om sund privatisering. Det er familien, man styrker, og ikke institutionen. Vi deler ikke fru Bente Junckers opfattelse.

Det er et vigtigt holdningsforslag. Vi ser gerne, at vi kanalisere yderligere midler over til den enkelte familie, så den får maksimal dispositionsfrihed. Vi ønsker også, at man i højere grad kan bruge en institution deltids, og at vi også får bedre mulighed for deltidsarbejde.

Dette forslag er et led i et samlet hele, hvorved vi vil styrke familiens mulighed for selv at varetage børnenes pasning. Det betyder ikke, at vi ikke ønsker, at institutionerne skal være der som et supplement for dem, der ønsker at bruge dem hele tiden. Det vil være fint, men det er den øgede valgmulighed, som vi gerne vil lægge vægt på. Vi tror også, at denne hjælp kan give nogle mulighed for at gå nogle få timer ned i arbejde, hvad mange ønsker. Så jeg er meget glad for, at der er et flertal i Folketinget for dette forslag.

Om man skal uddele en børnecheck eller foretage et fradrag i forbindelse med selvangivelsen, kan man gå ind i nogle hensigtsmæssighedsbetragtninger af. Vi kan diskutere frem og tilbage, hvad der vil være det administrative enkleste. Det interesserer mig ikke i nær samme grad som den ideologiske debat, vi har haft i dag, og som jeg synes har været spændende. Hvor er jeg glad for, at vi med dette forslag er med til at fremme et rigtigt ideologisk skridt.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Det er nu meget morsomt, at Kristeligt Folkepartis forslag omhandler en husstandsindkomst, så vidt jeg husker, og jeg var ordfører i sagen, på 400.000–500.000 kr. Kristeligt Folkeparti bør vide, at i Socialudvalget, hvor hr. Kofod-Svendsen er formand, har vi netop fået en undersøgelse, der viser, at det er i den gruppe, nemlig i indkomstgruppen på 400.000–500.000 kr., at børnefamilierne har problemerne, fordi de har de høje boligudgifter. Vi ved, at cirka 90

pct. af disse børnefamilier bor i eget hus. Og så taler hr. Kofod-Svendsen meget om en øvre grænse på 1 mio. kr. – eller hvad?

Når jeg taler om fradrag, mener jeg selvfølgelig også, at man skal sætte en øvre grænse, ligesom man kunne sætte en øvre grænse for, hvem der fik børnechecken – men jeg ved godt, det ikke var intentionerne, da man fik børnechecken i forbindelse med skattereformen – for så kunne et forældrepar med to børn stadig væk blive boende i eget hus. Det var argumentationen fra den daværende skatteminister, da vi lavede skattereformen i 1985.

Jeg vil gerne spørge Kristeligt Folkeparti, der taler om, at nu skal børnene blive derhjemme: Hvor mange børn er egentlig derhjemme? Hvor er det, børnene opholder sig? Det er da i daginstitutionerne. De går da ikke derhjemme mere. Det er helt forfejlet, hvad hr. Kofod-Svendsen siger.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Det er virkelig spændende at høre, hvor firkantet fru Bente Juncker tænker. Kan man virkelig ikke forestille sig, at man f.eks. kan være hjemme noget af tiden og i institution noget af tiden? Der er ganske mange, der ønsker sig den model. Der er også nogle, der praktiserer den. I al beskedenhed er min kone og jeg begge udarbejdende, men vi har faktisk fire børn og har ikke haft dem i nogen institution, men jeg håber da, at de er nogenlunde sunde børn, selv om de altså ikke har været i institution.

Fru Bente Juncker nævnte nogle navne på højtlønnede, så jeg tillod mig at sætte en høj grænse. Man kunne vel godt have det sådan, at for en lavindkomst var grænsen nede på 25 pct. i institutionsbetaling. Så kunne den gradvis stige, så den blev virkelig høj for de høje indtægter. Det synes jeg var socialt rimeligt. Jeg synes faktisk, det er urimeligt, at en lavindkomstgruppe skal betale så meget for en institutionsplads. Hvorfor ikke lade de velbøjede finansiere lidt af det?

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg må altså sige til hr. Kofod-Svendsen, at med de 1.000 kr. om året, som de 0-3-årige får, kan man altså ikke købe mange fritimer på ar-

[Bente Juncker]

bejdsmarkedet. Det, man kan købe, er stort set én eftermiddag om året, for dem, vi taler om, er temmelig højtlonnede, og en check på 1.000 kr. batter altså ikke mere end en eftermiddag, hr. Kofod-Svendsen.

Og så kan man tale om, at kvinderne skal blive derhjemme, for det er det, det reelt handler om. Det duer ikke.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det er fru Bente Junckers skyld, jeg ikke kan dy mig. Fru Bente Juncker sagde, at der er ingen børn derhjemme mere; børnene er i institutionerne. Så får jeg den lille tanke: Hvor mange børn mon der ville være i institutioner, vuggestuer og børnehaver, hvis der var et godt tilskud til familierne og der var fuld brugerbetaling?

Nogle vuggestuer koster i dag det offentlige omkring 100.000 kr. årlig, og nogle børnehavpladser koster omkring 50.000 kr. årlig. Hvis man fordelte disse beløb og gav familier tilskud i stedet for, tror jeg, at efterspørgslen efter institutioner ville blive meget lille.

Jeg ved også, fru Bente Juncker er klar over, at børn, der kommer i vuggestuer, bliver meget mere syge end børn, der er hjemme. Det håber jeg jeg har sagt så mange gange, så fru Bente Juncker ved det.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Nu blev Venstre altså synlig i regeringen igen. Så er det på tide at spørge regeringen: Er det regeringens politik, at man skal udbetale 50.000 eller 70.000 kr., for at kvinderne skal gå hjemme?

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det er selvfølgelig ikke uden en vis betænkelighed, at jeg som skatteminister går ind i denne børnepolitiske debat. Jeg er blevet helt begejstret over, at loven om børnefamilieydelse sorterer netop under Skatteministeriet, for jeg har fundet det ganske oplivende med denne stærkt holdningsbetonede, stærkt ideologiske debat, der virkelig har trukket fronten op imellem dem, som kun tror på institutionsløsningerne, og dem, som går ind for, at der skal være et reelt, frit valg.

Jeg vil gerne understrege, at det, vi diskuterer, ikke er spørgsmålet om, hvorvidt børn skal passes hjemme eller ude, på institution eller i andre pasningsformer, dagpleje eller hvad det kan være. Det er alene et spørgsmål om, hvorledes den støtte, der ser ud til at være et flertal for at give til børnefamilierne, skal gives, så den giver maksimal valgfrihed for familierne.

Jeg tror, hr. Lykketoft nævnte, at 85 pct. af småbørnsforældrene er på arbejdsmarkedet, og det skal nok passe, hvis ikke det er flere. Det er i hvert fald den altdominerende hovedregel, at sådan er det. Det vil altså også sige, at et altdominerende antal forældre har et behov for at få børnene passet på den ene eller anden måde.

Det at give støtten til børnefamilierne som en generel ydelse, hvor alle får den samme ydelse, er at give maksimal valgfrihed til den enkelte, frem for hvis pengene blev koncentreret om en bestemt pasningsform. Når så mange, som hr. Lykketoft selv er inde på, er på arbejdsmarkedet og har et pasningsbehov, kommer de 1.000 kr. om året – der vel ikke i sig selv gør en revolution, men er et lille skridt – altså alle lige meget til gode. Jeg gentager, at det er ikke et spørgsmål, om børnene skal passes hjemme eller ude, på institution eller ikke på institution, men at forældrene selv skal kunne afgøre det. Ved at give støtten til børnefamilierne på den neutrale facon bliver der altså en maksimal mulighed for selv at vælge mellem de forskellige pasningsformer.

Forældrene får altså mulighed for selv at vælge, om det skal være en offentlig pasningsordning eller en privat dagpleje, eller hvad der nu kan være tale om. Det er det virkelig holdningsbetonede i dette forslag, men vel, jeg skal vogte mig for at stimulere debatten yderligere, kun tilkendegive, at det bestemmer sig med stor glæde, jeg har kunnet fremsætte dette lovforslag som et led i finanslovaftalen. Jeg har da også konstateret, at der på trods af de lidt karske og barske bemærkninger trods alt tegner sig et ganske betydeligt flertal for forslaget, når det kommer til den endelige afstemning her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Hvis skatteministeren under sit svar hørte nogen munterhed i salen, var det, fordi vi forsøgte at regne: 1.000 kr. om året er 3 kr. om da-

[Jytte Hilden]

gen ekstra valgfrihed til de småbørnsfamilier, som i dag har brug for to ting, nemlig flere penge og mere tid. Det synes vi ærlig talt er lidt morsomt, hvis det skal være et bud på en hjælp til småbørnsfamilierne.

Skatteministeren siger, at forældrene skal selv afgøre det, men sandheden er, at forældrene har afgjort det eller rettere, småbørnsmødrene har afgjort, hvad de gerne vil. Til trods for at vi kan finde adskillige eksempler på, at det ikke kan betale sig at gå på arbejde med skat, bolig, daginstitutionstakster og transportudgifter, gør kvinderne det.

Hvis vi ikke i denne sal skulle forholde os til den virkelighed, som er småbørnsforældrenes, og til den ideologi, som hr. Jørgen Winther og skatteministeren forholder sig til, kan jeg simpelt hen ikke forstå, hvad der er op og ned på sagen.

Men jeg vil da meget gerne, når vi nu har en partifælle til hr. Jørgen Winther til stede – det har vi jo sjældent, når der er socialpolitiske debatter – stille skatteministeren som Venstremedlem af dette Ting det spørgsmål, hvorvidt det ønske, som hr. Jørgen Winther for et øjeblik siden udtalte fra denne talerstol, er regeringens eller Venstres politik. Det vil være uhyre spændende for os at høre, i hvor høj grad der er opbakning bag de meget selvstændige synspunkter, som hr. Jørgen Winther fra tid til anden giver udtryk for i denne sal, muligvis for egen regning, muligvis for Venstres regning, muligvis for hele regeringens regning. Men jeg er altså lidt interesseret i, hvor mange personer der dækkes ind af de synspunkter, som hr. Jørgen Winther kommer med.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Problemet i denne diskussion med fru Jytte Hilden er ganske enkelt, at vi står over for et massivt eksempel på forståelseskløft og argumenteresistens. Det er fuldkommen umuligt at trænge igennem med det synspunkt, at dette ikke er et spørgsmål, om kvinderne skal være på arbejdsmarkedet eller hjemme. Udgangspunktet er selvfølgelig, at langt de fleste kvinder har valgt at være på arbejdsmarkedet.

Det, jeg taler om, når jeg siger valgfrihed, er, at familierne selv kan vælge, om de ønsker en offentlig pasningsordning eller en privat pasningsordning. Jeg har taget mit udgangspunkt i, at familierne, på grund af at erhvervsarbejdet

er så udbredt, som det er, har et massivt behov for at få børnene passet. Det, det så bare drejer sig om, er at give støtten til børnefamilierne på en sådan måde, at familierne selv kan vælge, om det skal ske i en offentlig eller i en privat pasningsordning. Derfor vil jeg gentage, og jeg håber, at fru Jytte Hilden så kan forstå det, at mit ærinde ikke har været at stille familierne over for valget, om man nu skulle arbejde ude eller være hjemme og passe børnene. Det vil jeg overhovedet ikke blande mig i. Jeg vil bare have, at familierne selv skal kunne bestemme, hvorledes børnene skal passes.

Så skal jeg i øvrigt sige til fru Jytte Hilden, at de synspunkter, som hr. Jørgen Winther har givet udtryk for – og nu udtaler jeg mig som næstformand i partiet Venstre – er udtrykt i Venstres partiprogram, men jeg vil så til gengæld også sige, at de er ikke en del af regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det er et svar til fru Jytte Hilden. Det går på, at fru Jytte Hilden sagde, at det var et latterligt beløb, når man taler om 3 kr. ekstra pr. dag til disse børnefamilier. Fru Jytte Hilden siger, at det er et latterligt beløb.

Så vil jeg gerne henføre debatten til medicintilskuddene. Hvad er det for noget ideologisk hykleri, Socialdemokratiet siger her? Hele medicintilskudsdebatten drejer sig kun om det halve beløb – 1,65 kr. pr. dag.

Angående børnefamilierne her er det hykleri, når det er 3 kr. Angående medicintilskuddene er det landets største økonomiske problem.

Tak, fru Jytte Hilden. Der gav fru Jytte Hilden virkelig Venstre et argument.

Angående Venstres politik vil jeg bare sige, at jeg er ganske enig med Venstres næstformand, hr. Fogh Rasmussen, i, at det, vi arbejder på, er øget tilskud til børnefamilier og mindre tilskud til daginstitutioner. Det er ikke, fordi Venstre ønsker, at det skal være sådan eller sådan for familierne, men fordi Venstre ønsker valgfrihed for de enkelte familier. For at skære det helt klart ud i karten for fru Jytte Hilden vil jeg sige, at det er ikke for at støtte Venstrebøndernes koner, men for at give valgfrihed.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg må sige, at jeg er ked af, at vi ikke har et punkt på dagsordenen, der hedder »gennemgang af de forskellige partiers programmer«, for det kunne være uhyre interessant og spændende, men jeg glæder mig da over, at det er udtrykt i Venstres program. Jeg kan så spørge de to andre regeringspartier, om det også er i den retning, man ønsker at gå. Er det også de takter, man ønsker, eller har vi her endnu et eksempel på en regering, der hverken ideologisk, praktisk eller politisk hænger sammen? Mit spørgsmål er altså henvendt til, hvad der måtte være af ordførere for Det Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Så vil jeg godt sige tak til skatteministeren, fordi han understreger, at det er dyrt at få børn passet. Jeg vil også meget gerne sige tak, fordi skatteministeren understreger, at familiemønsteret er anderledes i dag, end det har været tidligere. Den indrømmelse har vi meget sjældent hørt hidtil fra Venstrefolk, og derfor er jeg meget glad for det. Jeg vil have lejlighed til at citere det ved andre lejligheder, hvor hr. Jørgen Winther er til stede.

Så vil jeg gerne gøre skatteministeren opmærksom på, at når vi snakker om småbørnsfamilier, er det jo ikke alene et parkeringsproblem og et spørgsmål om, hvad den parkeringsafgift for børn er. For os er det faktisk et spørgsmål om, hvordan vi sikrer den lille familie et ordentligt liv, og det vil sige en ordentlig økonomi bag det, de kan gøre. Det vil sige nogle gode muligheder for, at de både pædagogisk og udviklingsmæssigt kan udvikle sig. Sagen er jo, at dagens småbørnsfamilier består af 1 eller 2 børn, og det vil sige, at de lidt større børneflokkene, som vi havde tidligere, hvor børnene afrettede hinanden, har vi ikke mere. For os er det en væsentlig brik i vores diskussion om institutioner eller dagpleje for den sags skyld, at små børn på den måde har andre børn at være sammen med, så det er overhovedet ikke alene et spørgsmål om, at Socialdemokratiet ideologisk går ind for institutioner. Når vi har den holdning til den offentlige sektor, som vi har, er det, fordi den er et produkt af kvinders ligestilling. Den er et produkt af det nye familiemønster, vi har, men ellers skal jeg da sige tak for de tilkendegivelser, der er kommet, både fra hr. Jørgen Winther – dem kendte vi – og fra skatteministeren.

(Kort bemærkning).

Kirsten Lee (RV):

Denne debat er jo ikke ny, og fru Jytte Hilden har også været til stede ved de tidligere debatter, hvor vi har debatteret netop dette spørgsmål. Fru Jytte Hilden kender udmærket Det Radikale Venstres synspunkt i denne sag. Jeg skal gerne gentage det:

Vi ønsker ikke at give dette meget store beløb, som er foreslået i Børneudvalgets rapport, og som heller ikke Børneudvalget gik ind for, på de 50.000 kr. på grund af de meget store samspilsproblemer. Det ved fru Jytte Hilden godt. Spørgsmålet var rent retorisk, men vi skal gerne svare igen rent retorisk.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. (Indførelse af ydelser til særlige grupper af børn).

Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 6/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Det forslag, vi nu skal behandle, er en del af den såkaldte børnepakke, og det er den del af børnepakken, som vel nærmest kan betegnes som det mindste figenblad for at dække over en finanslov, som er socialpolitisk skæv. Det er vel også beregnet til at være et figenblad, der kan skabe julefred for Kristeligt Folkeparti, fordi dette forslag rent faktisk er et udmærket forslag. Det vil jeg godt sige.